

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

Тренер має враховувати потреби своїх підопічних, уміти вирішувати конфлікти та підтримувати кожного спортсмена в процесі особистісного і професійного розвитку. Його здатність мотивувати команду, формувати почуття відповідальності та підтримувати позитивну атмосферу є ключовими факторами для досягнення високих результатів. Від компетентного, психологічно обґрунтованого підходу тренера значною мірою залежить успіх команди.

Список використаних джерел

1. Оксенюк, І. (2017). Значення факторів психологічної сумісності у взаємовідносинах між тренером та гравцями футбольної команди. *Нова педагогічна думка*, 3(91), 71–73.
2. Шамич О.М., Сердюк Л.З., Іваннікова Г.В. Фізична культура і спорт як основа здоров'я і благополуччя особистості. Навчальний посібник К.: КНУБА, Талком, 2023. URI <https://repository.knuba.edu.ua/handle/123456789/11416>
3. Олійник Н.А., Войтенко С.М. Психологічні особливості спортивної діяльності: Монографія. – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 240 с.

УДК 796.03

Канішевський Станіслав Михайлович,
кандидат педагогічних наук, професор,

*професор кафедри фізичного виховання і спорту,
Київського національного університету
будівництва та архітектури;*

Шпильовий Володимир Іванович,
*здобувач вищої освіти навчальної групи ФВСм-24
Київського національного університету
будівництва та архітектури*

ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ НА СТИЛЬ ПОВЕДІНКИ В СИТУАЦІЇ КОНФЛІКТУ

Актуальність теми обумовлена зростаючою роллю психологічних факторів у спорті, особливо серед молодих спортсменів, які знаходяться на етапі формування своєї особистості та спортивної кар'єри. У сучасному спорті конфліктні ситуації можуть виникати як між спортсменами та тренерами, так і між самими членами команди, що значно впливає на загальний рівень взаємодії та командної ефективності. Юні спортсмени через свою емоційну незрілість часто виявляють різні стилі поведінки в конфліктних ситуаціях, що можуть відображати їхні особистісні риси, такі як рівень самоконтролю,

агресивність, комунікативні навички, а також рівень розвитку стресостійкості. Оскільки конфлікти є невід'ємною частиною будь-якого колективу, важливо досліджувати, як саме особистісні якості впливають на вибір стратегії розв'язання конфлікту (співпраця, уникнення, компроміс тощо). Це дає можливість тренерам і психологам працювати над розвитком емоційної стійкості та навичок конструктивного вирішення конфліктів у молодих спортсменів.

Юність – це важливий етап становлення людини, що лежить між дитинством і дорослим життям. Він характеризується розвитком самосвідомості, формуванням світогляду, вибором професійного шляху та підготовкою до самостійного життя. Центральне місце в цьому процесі займає "Я-концепція" – відносно стійка система уявлень про себе, яка є унікальною для кожної особистості і впливає на те, як людина взаємодіє з оточенням і ставиться до себе.

Кожна людина має набір уявлень про себе: якою вона є зараз, якою бачить себе в майбутньому і якою була в минулому. Для юнацького віку особливо характерна спрямованість на майбутнє. Взаємозв'язок між "Я-концепцією" і соціалізацією є двостороннім: уявлення про себе впливають на адаптацію до суспільства, а соціальне оточення, у свою чергу, сприяє розвитку цієї концепції. Те, як юнака сприймають інші (батьки, однолітки тощо), його самоаналіз, соціальні цінності, очікування та ідеали, а також досвід соціальної взаємодії, зокрема в конфліктних ситуаціях, відіграють важливу роль у формуванні його "Я-концепції" [2].

Поведінка юних спортсменів у конфліктних ситуаціях тісно пов'язана з їхніми особистісними якостями, що формуються під впливом різних факторів, таких як соціальне оточення, виховання, особистий досвід та тренувальний процес. У спортивному середовищі конфлікти можуть виникати як між гравцями, так і між спортсменами та тренерами або іншими учасниками команди. Важливо, щоб юні спортсмени вміли ефективно реагувати на конфлікти, оскільки це впливає на їхнє психологічне благополуччя, міжособистісні відносини та спортивні досягнення.

Юні спортсмени з високою самооцінкою і впевненістю у власних силах часто виявляють активний і рішучий підхід до вирішення конфліктів. Вони схильні до більш асертивної поведінки, де важливо відстояти власну думку, водночас поважаючи інтереси інших. Спортсмени з низькою самооцінкою можуть уникати конфліктів або підкорятися сильнішим учасникам [1]. Юні спортсмени з високим рівнем емоційної стабільності зазвичай прагнуть

вирішувати конфлікти спокійно і розважливо. Вони здатні контролювати свої емоції та уникати агресивних вчинків. На противагу їм, спортсмени з меншою емоційною стійкістю можуть демонструвати імпульсивність і агресію в ситуаціях конфлікту [2].

Особистісні якості юних спортсменів значною мірою визначають їхню поведінку в конфліктних ситуаціях.

Спортсмени з високою емоційною стійкістю і розвиненими комунікативними навичками частіше обирають конструктивні способи вирішення конфліктів, такі як співпраця чи компроміс. Водночас ті, хто має низький рівень самоконтролю або схильність до агресії, можуть використовувати більш деструктивні стратегії, включаючи уникнення чи протистояння.

Таким чином, розвиток особистісних якостей, таких як самоконтроль, емпатія та навички ефективної комунікації, є важливим завданням у вихованні юних спортсменів, оскільки це сприяє формуванню здорового і конструктивного підходу до вирішення конфліктів у спортивній діяльності.

Крім того, такі якості допомагають юним спортсменам адаптуватися до стресових ситуацій, що є важливим аспектом їхнього розвитку. Вміння ефективно спілкуватися та розуміти інших дозволяє їм будувати довірливі стосунки з тренерами і одноклубниками, що позитивно впливає на командну динаміку.

В результаті, особистісний розвиток юних спортсменів не лише підвищує їхню конкурентоспроможність, але й формує цінності, які можуть бути корисними в інших аспектах їхнього життя, сприяючи загальному формуванню гармонійної особистості.

Список використаних джерел

1. Шамич О.М., Сердюк Л.З., Іваннікова Г.В. Фізична культура і спорт як основа здоров'я і благополуччя особистості. Навчальний посібник К.: КНУБА, Талком, 2023. URI <https://repository.knuba.edu.ua/handle/123456789/11416>
2. Олійник Н.А., Войтенко С.М. Психологічні особливості спортивної діяльності: Монографія. – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 240 с.

<i>Калениченко Руслан Арсенович, Нечипоренко Катерина Олександрівна</i> ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В ШКОЛАХ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	179
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Пашковський Данило Олександрович</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	182
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Петренко Анастасія Русланівна</i> МОТИВАЦІЯ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ.....	184
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Рожко Тетяна Сергіївна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА СУБ'ЄКТАМ БІЗНЕСУ.....	188
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Угольниченко Віктор Олегович</i> КУЛЬТУРА ТА ЕТИКА БІЗНЕСУ.....	190
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Ушкаленко Вікторія Володимирівна</i> ДІЛОВИЙ ЕТИКЕТ ЯК ОСНОВА ПОВЕДІНКИ У БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩІ.....	192
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Фараон Владислава Володимирівна</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ.....	194
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Червяк Юлія Дмитрівна</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	195
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Шаповалова Крістіна Олександрівна</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ В УКРАЇНІ.....	198
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Ткаченко Федір Володимирович</i> РОЛЬ ТРЕНЕРА У СТВОРЕННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ТА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ.....	202
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Шпильовий Володимир Іванович</i> ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ НА СТИЛЬ ПОВЕДІНКИ В СИТУАЦІЇ КОНФЛІКТУ.....	204
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Коваленко Світлана Вікторівна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНІВ-ШАХІСТІВ.....	207
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Севериненко Артем Андрійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ НІТ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ.....	209

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net